

PrEP ni Mulatiwa wamina

NIKONA KUTUSA CWAŊI WALILATO LAKA KUNWA MILYANI YA PrEP?

Mukona kumutusa kaku muhupulisa milyani yaha kazazi ni zazi. Mumutuse kuitukiseza za nzila ni nako kuli ayonga milyani.

Mukona kuambola niyena kamo akona kuhupulela kunwa PrEP kapa kukuta kwakuyonga milyani nimo baka zwelapili kunwa PrEP haiba inge basaliyo kwandu. Mumu susueze kunwa milyani kaku mubulelela kuli u eza hande.

MULATIWA WAKA UBONAHALA KUBA NI MATATA MI UBATA KUTUHELA KUNWA MILYANI YAHAE, NI EZA CWAŊI?

Mumu hupulise, kuli babaŋwi batu bakatazehanga livikinyana kasamulaho akukala kunwa PrEP, bakeŋisa kuli mibili yabona itokwa kutwaela milyani. Mukona kuba eleza kuli bakuno nwa PrEP yabona pili basikaya kale kwa bulobalo. Haiba lisupo libonahala kusafela kapili, baswanela kuyo bonana ni mubeleki wamakete kuli ayo batusa.

HAIBA MULATIWA WAKA UFA MILYANI YA PrEP, TABA YE ITOLOKAŊI MWA LIBATO LALUNA?

Kuketa PrEP, kutisa kuli mina ni mulatiwa wamina mubanduke kuyambula kakokwani ka HIV. Kusebelisa PrEP, ki sisupo sakuli mubabalela libatano lamina. Ka PrEP, sibeli samina mwa ipabalela kuli mube ni bukamusu bwa makete a mande.

KANA MULATIWA WAKA UKONA KU ITWALA INGE A INZI FA PrEP?

Eni, PrEP ha isilelezi ku itwala. Mutokwa kusebelisa kondomu kapa nyinyifazo ya mabasi ku fukuza milwalo ye sika itekelwa.

MULATIWA WAKA UFA MULWALO, KANA USAKONA KUNWA PrEP?

Eni, lipatisiso zeŋata lisupelize kuli ha ina butata ku isebelisa ni limbututu zesika pepiwa kale. Kamanifi luli, PrEP isileleza baima nibaba anyisa ni limbututu zabona.

Haiba muna ni lipuzi kapa mutokwa kuziba litaba kabutungi kuamana ni PrEP, mu ambole ni caziba wamakete fa sipatela sesili bukaufi ni mina kapa mupotele likepe laluna la Facebook.

projecthopeorgnamibia

PHNamibia1

www.projecthope.org/prepnamibia

Determined Resilient Empowered AIDS-Free Mentored Safe

Ni iketela ku tusa

#PrEP.
Ya mina.
Yaka.

PrEP KINI?

PrEP iyemela Pre-Exposure Prophylaxis. PrEP ki pilusi ya nyinyani, ye tusa batu babasina katowati ka HIV kusaba ni kakokwani. Pilusi ya PrEP ikona kunwiwa nako ifi ya lizazi, mutu ha aile sico kamba asi ka ca sico.

PrEP I BELEKA CWANI?

Hau nwa pilusi ya PrEP kazazi, mulyani aka fumaneha mwa gazi ni nama mi ukona ku kuyemisa katowati ku ikaha kona kefi mwa mubili wa mina.

KANA PrEP YABELEKA LULI?

Kunwa pilusi ya PrEP kamamu supelzwe, ku fukuza butata bwa kuyambula katowati ka ikanga ye fitela 90%.

KUNGA NAKO YE FITA KAI KULI PrEP I BELEKE?

Kunga mazazi a supile (7) kubaba samanela kwa mulaho ni mazazi a mashumi amabeli ni lililwi (21) kubaba samanela kwa busali kuli mulyani ufe pukelezo.

KANA NILUKELA KUNWA PILUSI YA PrEP NJI?

Pilusi ya PrEP yabukeleza, batu baba likona 90% baba ibelekisa haba utwi bumaswe. Batu baba likona 10% babakala mulyani wa PrEP ba ikutwa kusaba hande kanako yekuswani, bapalela simbuzi nako ni nako, banyembunya, kusaba nitakazo yalica, kulipekwa mwamba,

kuñapa mwamba kapa kuzwisa moya. Kutinguluka kwa meto kapa kuwopa mwa toho ibanga zeñwi zeba utwanga. Lisupo ze za fela mwa kweli yapili yakunwa pilusi ya PrEP. Mu bulelele ba makete haiba lisupo zeo za ekezeha kapa halifeli.

NIKONA KUFUMANA CWANI PrEP?

Pilisi ya fumaneha mahala kwa lipatelanyana za mubuso, kasumulaho waku tatubiwa katowati ka HIV. Mukona kukandeka ni yamifa lisebelezo za makete, haiba inge muba ni buiketelo bwa kubelekisa pilisi ya PrEP.

NITOKWA KUNGA PILISI KAZAZI, KUYA KUILE?

Pilisi ha inwiwi kuya kuile, ikona feela kunwiwa kaliviki, likweli kapa lilimo zenyinyani haiba mutu inge a ikutwa kuba mwa butata bwa kuyambula kakokwani.

HAIBA NIBATA KUSIYA, NISWANELA KUEZA CWANI?

Mukandeka niyamifa lisebelezo za makete. Mwakona kuzwela pili ni pilusi ka mazazi a mashumi a mabeli ni a supile ni lililwi (28) kasumulaho a ku ipumana kuba mwa butata bwa kuyambula katowati, ili kuli mutu asilelezwe. Ha muikutwa kuli mutokwa pilisi ya PrEP hape, mwa kona kuzwela kwa sipatelanyana, nikuyo itatubisa katowati, ni kuyo kandeka niyamifa makete haiba mutabela kukala pilisi ya PrEP.

NI KONA KUNWA PrEP NI LINO ZE KOLA KAPA MILYANI YE MIÑWI?

Pilisi ikona kunwiwa ni lino ze kola, nihakulicwalo, lino zekola zeñata likona kusilafaza makete nikueza kuli batu balibale kunwa pilusi. Mukona kunwa PrEP ni milyani yeminwi. PrEP haina butata ni milyani yeñwi.

KANA PrEP KIYONA FEELA SILELEZO YENI TOKWA?

Nihaiba kuli PrEP ki sisebeliso sesiñwi sa butokwa sa ku isileleza kwa katowati, hakuna mukwa ofa silelezo ka 100%. Ha muinzi fa PrEP, Mukona kufukuza kuyambula katowati ka kubelekisa ma kondomu. PrEP niha ifukuza cwalo, kusa yambula katowati ha isilelezi kwa matuku a siozwa. Hamoho, mikwa ye ifa silelezo ya fezi.

PrEP NI PEP, SHUTANO KI IFI?

PrEP isebeliswa mutu asika ba kale niyakula butuku, kwa neku liliñwi, PEP, iyemela Post Exposure Prophylaxis. PEP ya nwiwa mwa liholo ze mashumi a silezi nize peli, kasumulaho akuba niya kona kuba ni katowati.

KANA PrEP YA SWANA NI ART?

Batili, PrEP, ina ni milyani yeñwi niya ART, kono PrEP isileleza, masole a mubili kwa katowati haka kena mwamubili. ART i sebeliswa ki bantu babana ni kokwani ya HIV kufukuza katowati mwa mubili ni kutiisa mubili kuli ukone kulwanisa matuku a manwi.